

วชิตรชี้การศึกษไทยขาดผู้นำ

วชิตร ชี 5 ปีจัย กำหนดความหวังในการพัฒนาการศึกษา ไทย ระบุง การศึกษายังขาดผู้นำ การเปลี่ยนแปลง ขณะที่ยองคักรวิชาชิพครุที่มีอยู่มไม่มี บทบาททำเพื่อสังคม แต่ทำ หน้าทีพิทักษ์ผลประโยชน์ตัวเอง

เมื่อ เวลา 09.00 น. วันที่ 10 กรกฎาคม คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมกับสภาคณบดีครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์แห่งประเทศไทย จัดงานเฉลิมฉลอง 50 ปีคณะครุศาสตร์ 90 ปี จุฬาฯ และ 115 ปีการฝึกหัดครุ ซึ่งในครั้งนีได้มีการ ประกาศเกียรติคุณปฐนียาจารย์ แห่งคณะครุศาสตร์ พ.ศ. 2550 ให้แก่ ศ.ดร. วชิตร ศรีสอ่าน รัฐมนตรีว่าการกระทรวง ศึกษาธิการ (รมว.ศธ.) ด้วย โดย ศ.ดร. วชิตร ได้กล่าวปาฐกถา ศ.ท่านผู้หญิงพูน ทรัพย์ นพวงส์ ณ อยุธยา เรื่อง โอกาส และความหวังใน การพัฒนาการศึกษาไทย ว่า โอกาสที่จะพัฒนาการศึกษาไทย ให้เจริญก้าวหน้า หลุดพ้นภาวะตกต่ำที่เป็นมาอย่างต่อเนื่องยาวนานให้ได้ นั้น ขึ้น อยู่กับปัจจัยหลัก 5 ปัจจัย ได้แก่

ปัจจัยแรก เจตจำนงแห่งรัฐ ซึ่งดูได้จากบทบัญญัติเกี่ยวกับการศึกษาที่อยู่ รัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญที่ผ่านมาให้ความสำคัญด้านการศึกษา โดยเฉพาะ รธน. พ.ศ. 2540 ที่เพ็งถูก ยกเลิกไปนั้น ได้บัญญัติเรื่องการศึกษาไว้มากที่สุด เป็นที่มาของการศึกษาภาค บังคับ 9 ปี การศึกษาขั้นพื้นฐาน ฟรี 12 ปี และเป็น ที่มาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็น กฎหมายแม่บท ทางการศึกษาที่สำคัญและยังมีผลบังคับใช้จนถึง ปัจจุบัน

อย่างไรก็ตาม เมื่อนำ ร่าง รธน. ที่ผ่านการรับรองจากสมาชิกสภาว่าง รัฐธรรมนูญ (สสร.) เมื่อเร็ว ๆ นี้มาเปรียบเทียบกับ รธน.ปี 40 ที่ในเรื่องการ ศึกษา พบว่า ได้มีการบัญญัติเรื่องการศึกษาได้ชัดเจนและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

สาระสำคัญใน พ.ร.บ.การศึกษา แห่งชาติออกมาไว้ในร่างรธน.ใหม่ เพราะฉะนั้น พ.ร.บ.การศึกษาฯ และ ร่างรธน. นั้น จะ เป็นกรอบการทำงานด้าน การศึกษา และถือว่าเป็นหลักประกันความต่อเนื่องของการ จัดการศึกษา เพราะ ไม่ว่าใครเป็นรัฐบาลก็ต้องทำ ตาม

ร.ม.ว.ศ.ร. กล่าวต่อว่า ปัจจัยที่ 2 เจตจำนงแห่งรัฐบาล หรือเจตจำนงทางการเมือง หมายถึง ไม่ว่าใครจะมาเป็นรัฐบาลก็ต้องดู ว่ารัฐบาลหรือพรรคการเมืองนั้นให้ ความสำคัญกับการศึกษาแค่ไหน แต่เป็นที่น่าพอใจ เพราะพรรคการเมืองที่ เหลืออยู่ในปัจจุบัน อย่างน้อย 2 พรรคที่ในอดีตเคยทำงานการ ศึกษาและให้ ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เช่น พรรคหนึ่งรับผิดชอบการปฏิรูปการศึกษา และอีก พรรคหนึ่งเข้ามาสานต่อตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา แสดงว่าเป็นพรรคที่มีเจต จำนงแน่วแน่ในการที่จะพัฒนาด้านการศึกษา

ปัจจัยที่ 3 เจตจำนงของประชาชน คือ การมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งการ ปฏิรูปการ ศึกษาทำให้มีโครงสร้างที่เปิด โอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมจัดการ ศึกษาในรูปแบบของคณะ กรรมการต่าง ๆ และประชาชนยังมีการออกมาแสดง ความเห็นต่อเรื่องที่มีผลกระทบต่อตน เอง ถือว่า การมีส่วนร่วมของ ประชาชน ชัดขึ้น แต่ยังไม่น่าพอใจ ตนอยากให้การศึกษารวมถึงเรื่องเกี่ยวกับ ประชาชนมี การทำประชาพิจารณ์ รับฟังความเห็น เพื่อนำมาประกอบการพิจารณามากยิ่งขึ้น

ศ.ดร. วิจิตร กล่าวอีกว่า ปัจจัย 4 ภาวะผู้นำ สังคมไทยขาดแคลนผู้นำทาง การศึกษาที่เป็นคนกล้าคิด กล้าทำ กล้านำ กล้าเปลี่ยนแปลง แล้วพบว่าวง การศึกษา ยังขาดแคลนผู้ขับเคลื่อนอย่างเป็นระบบ เพราะสังคมไทยแม้แต่วง การศึกษายังเป็นแบบ ตัวใครตัวมัน ไม่สามารถทำงานอย่างเป็นระบบขับเคลื่อน ร่วมกันได้ เพราะฉะนั้น ใน ยุคที่เราต้องเร่งรัดพัฒนาการศึกษา หลักสูตรการ บริหารจัดการความเปลี่ยนแปลงเป็น ศาสตร์ที่มีความสำคัญ สถาบันที่สอนด้าน

การจัดการต้องทบทวนตนเองและปรับหลักสูตร เพื่อสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลง หรือ Change Agent ให้ได้

อย่างไรก็ตาม ในวงการศึกษายังมีปรากฏการณ์ของการรวมตัวของคนในวงการวิชาชีพที่มีเป้าหมาย เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต เพราะสมัยก่อนมีการรวมตัวของคนในวิชาชีพนี้ เช่น สมาคมการ ศึกษาแห่งประเทศไทย นั้น เพื่อทำหน้าที่ชี้้นำการพัฒนาทางวิชาการและวิชาชีพ แต่ สมาคมองค์กรวิชาชีพครูในปัจจุบันซึ่งมีเป็น 100 แห่ง เป็นการรวมกลุ่มกันเพื่อ พิทักษ์สิทธิประโยชน์ของตน รวมตัวกันกดดันเรียกร้อง ซึ่งก็ไม่ได้ผิด เพราะการ พิทักษ์ผลประโยชน์เป็นสิทธิอันชอบธรรม แต่การรวมกลุ่มเพื่อทำหน้าที่เพียงแค่ พิทักษ์ผลประโยชน์ ไม่ใช่ลักษณะของคนในวงการหรือวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งจะต้องยึด หลักความรับผิดชอบต่อสังคมเหนือตนเอง ยิ่งในปัจจุบันวิชาชีพครูถูกยกให้เป็น วิชาชีพชั้นสูงโดยอาศัยกฎหมาย พฤติกรรมตามฐานะก็ต้องมีความเหมาะสมด้วย ไม่ใช่แค่ทำหน้าที่พิทักษ์แต่กลุ่มตน ซึ่งตรงนี้เป็นปัจจัยที่เป็นจุดอ่อนที่สุดใน 5 ปัจจัย

ส่วนปัจจัยสุดท้าย ทรัพยากรและเทคโนโลยี จริงๆ แล้ว รัฐบาลสนับสนุนงบประมาณให้ ศธ. ไม่น้อยแต่ปัญหาคือยังขาดระบบการบริหารจัดการงบประมาณที่มี ประสิทธิภาพ เพราะมีหลายคนที่ยึดคติเก่า ที่มองแค่ที่รัฐบาลต้องจัดสรรเงินมาให้ ก่อนจึงทำงาน ได้ แต่ตนอยากให้เห็นงานเป็นตัวตั้งและเงินเป็นตัวรอง และถ้าหากว่า เราทำงานดีเงินก็จะตามมา ในด้านเทคโนโลยีมีความสำคัญ ต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการ เรียนการสอนในปัจจุบัน ซึ่งการที่เรามีเทคโนโลยีนั้นดีแต่ต้องใช้ให้คุ้มค่า และ เกิดประโยชน์สูงแต่ทุกวันนี้ยังไม่คุ้มค่า เพราะเรามีแต่คอมพิวเตอร์แต่ขาด ซอฟต์แวร์หรือเนื้อหา บทเรียนที่จะไปพัฒนาเด็ก

กล่าวโดยสรุปแล้ว ทั้ง 5 ปัจจัย นั้น มีจุดอ่อนที่ภาวะ ผู้นำ และการบริหาร
จัดการทรัพยากร -เทคโนโลยี หากสามารถรักษาจุดดีและแก้ไขจุดอ่อน แล้ว
โอกาสในการพัฒนาการศึกษายังมีอยู่ รมว.ศธ. กล่าว